

Werkplan locatie Mariaschool KDV-PA-BSO

April 2023

Voorwoord

Voor u ligt het pedagogisch werkplan voor de locatie Mariaschool van Joepie Kinderopvang. Hier zit een dagopvang, peuterarrangement en buitenschoolse opvang. Dit pedagogisch werkplan vormt samen met het pedagogisch beleidsplan en het veiligheids- en gezondheidsbeleid één geheel en is de leidraad voor alle medewerkers van Joepie Kinderopvang. Het werkplan is de concrete uitwerking van het pedagogisch beleid en geeft richting aan de keuzes die wij maken in het omgaan met kinderen, het vastleggen van afspraken en het vertalen van pedagogische doelen naar pedagogisch handelen. Het pedagogisch werkplan en het veiligheids- en gezondheidsbeleid zijn te vinden op de website van Joepie-kinderopvang.nl/documenten. Pedagogisch medewerkers kunnen daarnaast alle beleidsstukken en protocollen terug vinden in de gedeelde personeelsmap op OneDrive. Deze map is toegankelijk voor alle medewerkers en stagiaires.

Het vastleggen van een pedagogisch werkplan vinden wij belangrijk om de volgende redenen:

- Een eenduidige en continue pedagogische kwaliteit ontwikkelen
- Onze pedagogische kwaliteit bewaken, bespreekbaar maken en eventueel bijstellen
- Het geeft handvaten aan de werkzaamheden van de pedagogische medewerkers
- Duidelijk maken aan ouders hoe we werken op het kinderdagverblijf.

Het pedagogisch beleid en –werkplan is nooit af. Het blijft altijd in ontwikkeling en we zullen er steeds kritisch naar kijken en het eventueel aanpassen.

Opmerking: als wij spreken over “ouders” wordt ook de ‘ouder’ of ‘verzorgers’ bedoeld. Als we spreken of ‘hij’ wordt ook ‘zij’ bedoeld. Het kinderdagverblijf kan ook als Joepie aangeduid worden.

Inhoudsopgave

1.	Pedagogisch doelen M. Riksen-Walraven	4
1.1	Emotionele veiligheid	4
1.2	Persoonlijke ontwikkeling	6
1.3	Sociale ontwikkeling	9
1.4	Overbrengen van normen en waarden	10
2.	Joepie Kinderopvang- locatie Mariaschool	12
3.	Mentor	14
4.	Het wennen	14
5.	Brengen, afscheid nemen en halen	15
6.	Communicatie met ouders	16
7.	Volgen en signaleren (KIJK) en doorgaande leerlijn	16
8.	VVE methode	17
9.	Open deurenbeleid kinderdagverblijf/peuterarrangement	17
10.	Verzorging	20
11.	Baby's op de groep	25
12.	Grenzen en regels	26
13.	Achterwachtregeling/ alleen staan.	26

1. Pedagogisch doelen M. Rixsen-Walraven

Kinderen hebben van nature de drang zich te ontwikkelen. Ieder kind doet dat op zijn eigen manier. Kinderen leren en ontwikkelen zich niet alleen thuis en op school, maar ook de kinderopvang is een belangrijke plek voor de ontwikkeling. De kinderopvang heeft een positieve invloed op de ontwikkeling van een kind wanneer de kinderopvang van goede kwaliteit is. De Wet Kinderopvang beschrijft wat de overheid verstaat onder kwaliteit in de kinderopvang: ‘verantwoorde kinderopvang is kinderopvang die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige omgeving’. Kinderen moeten zich emotioneel veilig voelen en de ontwikkeling moet gestimuleerd en gevolgd worden. We hechten hierbij veel belang aan een maximale ondersteuning van het welbevinden en de ontwikkeling van het kind. Kinderen met een hoog welbevinden beleven plezier aan elkaar en aan activiteiten, genieten en hebben zelfvertrouwen.

Aan de hand van de vier opvoedingsdoelen van Rixsen-Walraven wordt hieronder aangegeven hoe wij dit uitvoeren in de praktijk.

- Het bieden van emotionele veiligheid
- Het stimuleren van persoonlijke competenties
- Het bevorderen van sociale competenties
- Overdragen van waarden en normen

Deze basisdoelen bieden, samen met de gestelde visie en missie, een kader in het pedagogisch beleid en de praktijk. Hieronder staat concreet beschreven hoe de pedagogische doelen binnen Joepie vertaald worden naar de praktijk.

1.1 Emotionele veiligheid

Kinderen ontdekken de wereld door te onderzoeken. Dit doen ze alleen als ze zich veilig voelen in de groep. Daarom hechten wij heel veel belang aan het scheppen van een veilige omgeving, zowel fysiek als een emotioneel veilige omgeving, voor het kind.

Hieronder staat beschreven hoe wij de emotionele veiligheid waarborgen.

Emotionele veiligheid en de pedagogisch medewerkster

Elke groep heeft vaste pm-ers en alle kinderen brengen de dag door in hun eigen, vertrouwde groep met hun eigen, vaste en vertrouwde pm-ers. De pm-ers bieden de kinderen een veilige basis, een ontspannen “thuis” waar kinderen zichzelf kunnen zijn en zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse opvang, ontwikkeling en verzorging van de kinderen.

De vaste pm-ers zijn beschikbaar voor de kinderen en hebben een open houding. Zo leren ze elkaar goed kennen en herkennen ze de signalen van het kind en gaan op juiste manier in op hun behoeften, signalen en ontwikkeling. Ze luisteren en kijken hierbij naar de verbale en non-verbale communicatie van een kind. De pm-ers tonen betrokkenheid, geven de kinderen ruimte om zich te ontwikkelen en hebben respect voor het individuele kind. Kinderen maken belangrijke ontwikkelingen door. Pm-ers passen hun verwachtingen aan de leeftijd en persoonlijkheid van het kind.

Één van de vaste pm-ers op de groep is de mentor van het kind. De mentor volgt het kind en heeft intensief contact met het kind en de ouders. Zo bouwen ze een hechte band op. Een pm-er kan zo goed inspelen op de behoeften van het kind en eventuele problemen vroeg signaleren. De mentor volgt het

kind in de ontwikkeling doormiddel van observaties. De observaties brengen de ontwikkeling van het kind in beeld en zo kan er gericht aanbod worden aangeboden.

We laten kinderen rustig wennen aan de nieuwe groep om zo een vertrouwensrelatie op te bouwen tussen ouders, kind en Joepie. Gezamenlijk wordt besloten hoe het kind komt wennen. Wanneer een kind overgaat naar een andere groep krijgen zij ook de gelegenheid om te wennen. Samen met de ouders wordt besproken hoe vaak en wanneer een kind gaat wennen in de nieuwe groep.

Kinderen maken tot 12 jaar belangrijke ontwikkelingen door. Van afhankelijke baby worden het zelfstandige kinderen. Pm-ers passen hun verwachtingen aan, aan de leeftijd en persoonlijkheid van het kind. Ontwikkelen houdt in veranderen. Als we praten over verandering in gedrag, dan hebben we het over het doormaken van ontwikkelingsfasen.

Ruimte en veiligheid

Kinderen hebben één vaste stamgroep. De kinderen worden zo altijd opgevangen in dezelfde ruimte, dit zorgt voor herkenbaarheid en veiligheid. Bij de inrichting van onze ruimte is rekening gehouden met de veiligheid van de kinderen. Zowel de fysieke als emotionele veiligheid. Kinderen worden in een bekende, veilige en voor hen vertrouwde omgeving van Joepie kinderopvang uitgedaagd en geprikkeld om nieuwe positieve ervaringen op te doen. De groep heeft een min of meer vaste inrichting (tafels/kasten/hoeken) en alle materialen zijn schoon en veilig. Op de groepen wordt jaarlijks de risico-inventaris ingevuld, om zo een zo veilig mogelijke omgeving te creëren.

Bij activiteiten kunnen kinderen hun stampgroep verlaten, om bijvoorbeeld te spelen in de gymzaal, of een ander lokaal, maar dit gebeurt altijd onder leiding van de vaste pm-er.

Veiligheid en de groep

Voor het veiligheidsgevoel van kinderen streven wij naar vaste groepen met vaste pm-ers. We kunnen niet altijd voorkomen dat er wisselingen zijn omdat pm-ers ook wel eens een dagje vrij zijn.

Joepie is er voor kinderen met divers gedrag. Ook kinderen met een beperking, een specifieke vraag of zorgbehoefte, zijn in principe welkom bij Joepie. We moeten wel de indruk hebben dat we iets kunnen toevoegen aan de ontwikkeling van het betreffende kind. En uiteraard moeten ook de mogelijkheden en ruimte daartoe geschikt zijn en voor onze pm-ers hanteerbaar blijven. De plaatsing mag niet ten koste gaan van de ontwikkeling, veiligheid en welbevinden van het kind zelf, en ook niet van de groep waar het in verblijft. Vaak zal er in het begin een proefperiode worden afgesproken en worden de bevindingen van pm-ers en ouders besproken. Dit vinden we erg belangrijk. Soms kan het kind na overleg met de ouders echter kiezen voor een andere vorm van opvang. Joepie staat in elk geval open, om met of zonder hulp van andere instanties, alle mogelijkheden te bekijken en uitproberen.

Op deze manier proberen we voor alle kinderen een plek te creëren waar ze zich geborgen en thuis voelen. Zoveel mogelijk komen we tegemoet en schenken we aandacht aan de eigenheden van elk kind. We vinden het belangrijk om zichtbaar te maken waar een kind juist goed of sterk in is. Ook hierin vervullen onze pm-ers een belangrijke rol. De pm-er heeft een voorbeeldfunctie en zal hier heel bewust gebruik van maken door b.v. kinderen samen te laten werken, te laten spelen en te laten delen, en op die manier vriendschap te bevorderen. Ook kan de pm-er gesprekjes met hen en tussen de kinderen uitlokken c.q. op gang brengen.

De pm-ers schenken aandacht aan de emotionele leermomenten die bij Joepie natuurlijk ook voorkomen: verdriet, pijn, ruzie, plezier. Dit vraagt een grote betrokkenheid van de pm-ers, ze zijn alert

op alle mogelijkheden die zich voordoen in de contacten met en tussen kinderen. Soms kan een pm-er er voor kiezen om juist even afstand te nemen zodat een kindje zelf de kans krijgt om een oplossing te zoeken.

Structuur/activiteiten en veiligheid

Structuur zorgt voor een gevoel van emotionele veiligheid. Daarom hanteren wij een vaste momenten, zoals fruit eten. Structuur en routines zijn belangrijk, maar kinderen krijgen de ruimte om zelf de wereld om zich heen te onderzoeken. Kinderen zijn individuele personen met persoonlijke wensen, behoeften en karaktereigenschappen. De pm-ers kijken en luisteren naar de behoeften van de kinderen en de kinderen mogen zelf keuzes maken. We leggen de kinderen niets op en ze moeten niets. We gaan waar nodig flexibel met de dagindeling om.

Tijdens de dag wisselen rustige en actieve momenten elkaar af, met activiteiten in kleine groepjes of in een grotere groep. Het activiteiten aanbod wordt aangepast aan de belevingswereld, ontwikkelingsniveau en de interesse van het kind. Hierdoor zijn kinderen ook betrokken. We nodigen de kinderen uit om mee te doen en hen bij de activiteit te betrekken (bv door het voor te doen).

Natuurlijk krijgen kinderen ook de gelegenheid om “vrij” te spelen. Al naar gelang hun interesse en ontwikkeling niveau kunnen ze kiezen uit verschillende materialen. De kinderen worden door een stimulerende rol van de pm-ers uitgedaagd om hun mogelijkheden te ontdekken en hun grenzen steeds een stukje te verleggen.

Spelmateriaal en veiligheid

Kinderen krijgen alle ruimte, binnen de grenzen van veiligheid, om te experimenteren met verschillende materialen en met verschillende spelsituaties. We hebben zogenaamde “open kasten” en bakken, waarin verschillende materialen geordend worden aangeboden. Op de bakken zit een foto zodat de kinderen kunnen zien wat er inzit, op die manier kunnen kinderen al heel vroeg zelfstandig een keuze maken. Wij vinden het belangrijk dat kinderen al jong leren zorg te dragen voor de omgang met het spelmateriaal, opruimen is dan ook een vast ritueel.

Ook in de omgang met het spelmateriaal en het ontdekken van eigen ‘kunnen en kennen’ leveren de pm-ers een belangrijke bijdrage. Pm-ers proberen bewust vanuit een positieve insteek in te spelen op de aanwezige talenten en mogelijkheden van kinderen.

1.2 Persoonlijke ontwikkeling

Kinderen ontwikkelen zich door ze op verschillende manieren te stimuleren. De pm-ers nemen de kinderen serieus en stimuleren hun zelfstandigheid door ze zoveel mogelijk zelf te laten doen en spelenderwijs de wereld te ontdekken.

De ontwikkeling van kinderen komt tot stand in wisselwerking met anderen, de omgeving van het kind. Kinderen leren in de eerste plaats van volwassenen; ouders, pedagogisch medewerkers en docenten. In de tweede plaats leren ze van andere kinderen in de groep; de verschillen tussen de kinderen zijn de bouwstenen voor ieder van hen, ze vormen de dynamiek van het ontwikkelingsproces. Tot slot spelen de ruimten en materialen een belangrijke rol in de ontwikkeling van de kinderen.

Persoonlijke ontwikkeling en de pedagogisch medewerker

We vinden het belangrijk om kinderen de mogelijkheid te bieden, de wereld te ontdekken, verkennen en leren begrijpen. Alle kinderen krijgen de ruimte om zich op hun eigen wijze en in hun eigen tempo te kunnen ontwikkelen. De pm-ers observeren de kinderen dagelijks en benaderen de kinderen met een

open, onderzoekende houding. Zo leren ze de kinderen kennen en ontdekken wat de behoeften en interesses van de kinderen om zo hierop in te spelen.

Kinderen hebben een natuurlijke drang tot ontdekken, informatie te verzamelen en kennis op te doen. Ze willen de wereld om zich heen begrijpen. Het kind leert onder meer door voorbeeld en nabootsing. De pm-ers bespreken allerlei dagelijkse gebeurtenissen met de kinderen, hierdoor kan het kind de wereld om hem heen ordenen. De pm-er daarbij uit, benoemt de dingen en nodigt de kinderen uit om zelf te verwoorden.

Daarnaast bieden de pm-ers dagelijks cognitieve, creatieve en motorische stimulansen aan, in de vorm van speelgoed, spel, activiteit of door hun eigen gedrag (gericht op de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind) in een omgeving met duidelijke grenzen en regels.

In het samenzijn met de kinderen en door het gevarieerde aanbod van spelmogelijkheden bij Joepie zijn er veel leermomenten waar de pm-er op aan kan sluiten. Door in te gaan op initiatieven van de kinderen, hen te ondersteunen, te belonen en te complimenteren levert de pm-er een positieve bijdrage aan de ontwikkeling en welbevinden van de kinderen. Bij Joepie krijgt een kind de kans om te verkennen, te oefenen en te ontdekken wat het kan, graag wil, of leuk vindt.

Ruimte en persoonlijke ontwikkeling

In de binnen- en buitenruimte proberen we een evenwicht te creëren tussen het bieden van veiligheid en uitdaging. De binnen- en buitenruimte bieden voldoende gevarieerde mogelijkheden. Er is een herkenbare indeling zodat er voor de kinderen een veilig gevoel gecreëerd wordt. Ook voor de indeling en de aankleding van de ruimte zowel binnen als buiten proberen we uitnodigend, uitdagend, en veilig te maken.

De groep en persoonlijke ontwikkeling

We dragen zorg voor het individuele kind in de groep. Alle kinderen proberen we de aandacht en ondersteuning te geven die het nodig heeft en past bij de leeftijd, karakter, niveau, en zelfstandigheid. De groep als sociale leeromgeving is heel belangrijk voor een kind (het individuele kind mag hieraan niet ondergeschikt worden). Kinderen in de groep leren van elkaar in allerlei opzichten. Door rekening te houden met elkaar, elkaar te accepteren, samen te spelen en ervaringen te delen waaronder emoties. Kinderen moeten soms op elkaar wachten en leren omgaan met regels. Joepie is ook een plek waar persoonlijke mogelijkheden van kinderen verder geoefend kunnen worden (sociale ontwikkeling). Het is een plek waar kinderen hun eerste sociale vaardigheden leren en wij willen hierbij bewust gebruik maken van de mogelijkheden van de groep.

Activiteiten en persoonlijke ontwikkeling

Binnen de groepen worden vele activiteiten ondernomen om het kind te sturen en te ondersteunen in de verschillende aspecten van zijn ontwikkeling. Er worden verschillende activiteiten aangeboden om alle ontwikkelingsgebieden stimuleren.

Op de dagopvang en het peuterarrangement werken we met het programma Uk en Puk en daaraan gerelateerd bieden we elke dag spelenderwijs activiteiten aan. Naast de thema gerelateerde activiteiten bieden we dagelijks andere activiteiten aan die passen bij de belevingswereld van de kinderen.

Een aantal voorbeelden op de dagopvang en het peuterarrangement zijn:

- We zingen veel liedjes en zetten regelmatig kinderen liedjes op zodat kinderen even kunnen dansen of bewegen. Tijdens een verjaardagviering mogen alle kinderen uit de muziekdoo's een instrumentje pakken en daarop naar hartenlust blazen, trommelen of mee rammelen.

- Elke dag lezen we een boekje en met de kleintjes gaan de pm-ers zitten om samen met hen in de prentenboekjes te kijken en de plaatjes te benoemen. Alle kinderen van Joepie kinderopvang zijn lid van de bibliotheek. Joepie kinderopvang is deelnemer van Boekstart.
- Kinderen worden gestimuleerd in hun creatieve ontwikkeling. Creatief zijn is meer dan werken met verschillende materialen; kinderen geven vorm aan hun eigen belevingswereld. Kinderen mogen met allerlei materialen en met allerlei verschillende technieken uiting geven aan hoe zij de wereld om zich heen ervaren.
- Een kind wordt in de ontwikkeling van zijn fijne motoriek gestimuleerd door te tekenen, te verven, te plakken, te knippen en te kleien etc. Dit vormt bij ons een vast onderdeel van het programma. We hebben voor elke ontwikkelingsfase spel materiaal waar mee gespeeld kan worden, spelmaterialen welke de motoriek en het inzicht bevorderen.
- Een kind wordt in de ontwikkeling van zijn grove motoriek gestimuleerd door de mogelijkheid te kunnen kruipen, hollen, klauteren, glijden en klimmen.

Ook op de BSO worden activiteiten bedacht en uitgevoerd. We werken met het programma Doenkids. Elke dag worden er thema activiteiten georganiseerd op de BSO. Kinderen mogen kiezen of en aan welke ze mee willen doen. Het uitgangspunt is dat de kinderen bij ons hun vrije tijd doorbrengen.

- Er worden dagelijks activiteiten aangeboden waaraan kinderen naar eigen keuze kunnen deelnemen
- We proberen de ontwikkelingsgebieden te stimuleren (motorisch, sensomotorisch, emotioneel en creatief)

Voorbeeld activiteiten op de BSO:

- Buiten spelen, zodat de kinderen kunnen rennen, klauteren, glijden en klimmen. Als de weersomstandigheden dit toelaten gaan wij iedere dag met de kinderen naar buiten. Op de speelplaats kunnen de kinderen spelen in de zandbak of op de stoep. In de vakanties en bij mooi weer, kunnen we ook naar de speeltuin in het dorp lopen. Daar zijn volop mogelijkheden om te klauteren en klimmen.
- Tekenen, verven, plakken, knippen, etc. om de fijne motoriek te stimuleren.
- Zingen en dansen. Er wordt muziek opgezet om te dansen of samen met de kinderen een spelletje gedaan zoals schipper mag overvaren, stopdans, annemaria koekoek.
- Balspellen, hockeyen, etc.
- Bakken van cupcakes. Samen wordt er beslag gemaakt en worden de cupcakes versierd.

Als de weersomstandigheden dit toelaten gaan wij iedere dag met de kinderen naar buiten. Op het speelveld kunnen de kinderen spelen in de zandbak of op de stoep met fietsjes of ander rijdend materiaal. Ook maken we regelmatig uitjes, bv. naar de kinderboerderij of de speeltuin.

Veel ruimte wordt gegeven aan de ontwikkeling van de eigen fantasie van de kinderen door voor te lezen en met hen mee te spelen. We passen de activiteiten aan de interesses en ontwikkeling van het kind. Het belangrijkste is dat er een uitdagende situatie voor het kind blijft bestaan, die aansluit op de behoefte van het kind. Vanuit de nieuwsgierigheid en de betrokkenheid van het kind kan er creatief geëxperimenteerd worden.

Spelmaterialen en persoonlijke ontwikkeling

Bij Joepie is heel veel gevarieerd spel materiaal voor handen dat goed aansluit bij de leeftijd, het ontwikkelingsniveau, interesse en nieuwsgierigheid van de kinderen. Ook het thema gerichte materiaal is

hierop gericht. Kinderen leren d.m.v. spel om te gaan met plezier, spanning, frustratie en teleurstelling en vergroten gelijker tijd hun doorzettingsvermogen.

Voor kinderen tot 4 jaar wordt structureel gebruik gemaakt van een kind-volgsysteem (KIIJK). Zo kunnen we snel individuele aandacht schenken aan 'zorgkinderen'. Met gerichte spelontwikkeling stimuleren we kinderen in kleine en/of grotere groepen. We werken met de VVE methode Uk en Puk, dit geeft ons extra mogelijkheden om meer doelgericht te werken. Kinderen raken op die manier ook spelenderwijs vertrouwd met de regels en afspraken.

Voor de kinderen op de BSO wordt geen KIIJK bijgehouden. Wel worden de kinderen dagelijks geobserveerd om in te spelen op hun behoeften. Wanneer er vragen/zorgen zijn over de ontwikkeling wordt er overlegd met ouders en school.

1.3 Sociale ontwikkeling

De groep speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling van de kinderen. Een positief zelfbeeld, weerbaarheid, acceptatie en respect zijn hierbij kernwaarden.

Pedagogisch medewerker en sociale ontwikkeling

Kinderen kijken naar elkaar, reageren op elkaar, leren naast elkaar en met elkaar te spelen. De relatie met leeftijdsgenootjes worden steeds waardevoller. We begeleiden het kind bij het aangaan van relaties met anderen en leren het kind om te gaan met conflicten en deze op te lossen, afhankelijk van de leeftijd en de situatie van de kinderen. In principe wordt er geprobeerd om kinderen zelf hun onderlinge conflicten te laten oplossen.

Als kinderen erom vragen (verbaal of non-verbaal) of als het niet lukt bieden de pm-ers hulp. Deze hulp is er op gericht, door actief naar de kinderen te luisteren en de gevoelens van de kinderen serieus te nemen en te benoemen, en samen tot een oplossing te komen. Kinderen worden bewust gemaakt van het eigen gedrag en de reactie van een ander hierop. Het gedrag en de gevoelens die bij de ander leven worden verwoord. Kinderen wordt geleerd om consequenties van het eigen gedrag beter te begrijpen en daar, voor zover mogelijk, al vooraf rekening mee te houden.

Joepie is een plek waar kinderen in een vroeg stadium een speel/leeromgeving wordt aangeboden waar zij positieve sociale ervaringen kunnen opdoen. In een veilige en overzichtelijke situatie kunnen de kindjes hun sociale vaardigheden oefenen. De pm-er vervult hierin verschillende rollen (bruggenbouwer, verzorger, gangmaker) maar zij zal in ieder geval overwicht en overzicht hebben. Een pm-er kan de sociale processen tussen kinderen ook hanteren en gebruiken en de kinderen daarin ondersteunen. Dat is niet altijd even simpel, ingrijpen of juist nog even aankijken! De sociale contacten moet een pm-er op waarde weten in te schatten, bv biedt vriendschap een positieve ervaring of werkt het juist beperkend? Binnen een groep vergt het een nauwe afstemming tussen de pm-ers. Het is van belang dat ze op één lijn zitten in het omgaan met de kinderen. Dit is dan ook een steeds terugkerend onderwerp van gesprek.

Ruimte en sociale ontwikkeling

We proberen onze ruimte zo goed mogelijk te benutten. Er zijn hoekjes ingericht waar een paar kindjes kunnen spelen en plaatsen waar in grotere groepen gespeeld kan worden. Op de speelplaats kunnen kinderen volop motorisch actief zijn en bewegen. Natuurlijk houden de pm-ers steeds een oogje in het zeil en begeleiden de kinderen. We bespreken met kinderen onveilige situaties en gebeurtenissen en gaan in op onderlinge conflicten. Zo biedt de ruimte die we hebben genoeg kansen voor gezamenlijke en gevarieerde spelervaring.

De groep en sociale ontwikkeling

Binnen de groep is er voldoende mogelijkheid voor kinderen om sociale ervaringen op te doen. Er is een duidelijke verdeling tussen individuele momenten en groepsmomenten.

Gedurende de dag zijn kinderen samen met andere kinderen, soms in een grote groep, soms in kleinere groepjes. Door met elkaar leuke dingen te doen, plezier te hebben, maar ook verdriet te delen en elkaar te troosten, door samen te eten, iets nieuws te ontdekken, samen te spelen, op je beurt te wachten en rekening houden met elkaar, ontstaat een gevoel van saamhorigheid. Binnen de groep kunnen vriendschappen ontstaan: deze kunnen gestimuleerd worden door daar positieve aandacht aan te geven.

Een kind ervaart in groepsverband wat hij met speelgoed kan doen. Dit gebeurt niet alleen door stimulering van de pm-er, maar ook omdat hij andere kinderen ziet spelen. Hij leert omgaan met 'de kleinste', 'de traagste', 'de drukste' van de groep. In het algemeen zie je dat de oudere kinderen vaak zeer zorgzaam zijn voor de jongeren.

Kinderen ontwikkelen ook vriendschappen met elkaar. Ze herkennen hun groepsgenootjes en bij binnenkomst zijn de kinderen blij elkaar te zien. Door de pm-er wordt natuurlijk in de gaten gehouden dat er geen kinderen buiten de groep komen te staan. Door dit samen leven, samen spelen, dingen delen, elkaar helpen en van elkaar leren, leert het kind zijn sociale talenten kennen en ontwikkelen.

Activiteiten en sociale ontwikkeling

In de groepen bij Joepie is een duidelijke en vaste verdeling tussen groepsmomenten en momenten die kinderen individueel invullen. Daarnaast worden activiteiten met de hele groep afgewisseld met activiteiten in kleine, wisselende groepen. De sociale inhoud van het spel wordt gestimuleerd door samen spelen, praten, luisteren, plezier hebben, delen, wachten op elkaar, rekening houden met elkaar.

Spelmateriaal en sociale ontwikkeling

Een gevarieerd aanbod aan spelmaterialen draagt bij aan het sociale leren en ervaren. Er is spelmateriaal aanwezig voor zowel individueel als gezamenlijk spel.

We zorgen dat er een aanbod is dat voor ieder individueel kind ook voldoende uitdagend, grensverleggend en ontwikkelingsgericht is en rekening houdt met de spanningsboog en concentratie en ontwikkelingsfase van het kind.

1.4 Overbrengen van normen en waarden

Het beleid van de Joepie kinderopvang is erop gericht om de in Nederland algemene geldende normen en waarden na te leven en over te brengen op de kinderen.

Wij vinden het overbrengen van normen en waarden van essentieel belang voor de persoonlijkheids- en gewetensvorming van het kind. Elk kind heeft er recht op om geaccepteerd en begrepen te worden.

Pedagogisch medewerkster vs kind en waarden en normen

Joepie vormt een bredere samenleving dan het gezin. De kinderen bij Joepie komen in aanraking met de diversiteit van de samenleving. We geven de kinderen kennis van elkaars achtergrond om zich makkelijker in elkaar te kunnen verplaatsen. De pm-ers helpen hierbij. Ze leren de kinderen spelenderwijs hoe het zich in de dagelijkse omgang hoort te gedragen.

De pm-ers hebben een voorbeeldfunctie en vervullen naast de ouders een belangrijke rol en zijn zich daar van bewust. We leren de kinderen elkaar te helpen, op hun beurt te wachten, te delen, niet door elkaar heen te praten, elkaar aan te spreken met de voornaam en conflicten op een acceptabele manier op te lossen. En iedereen, groot en klein levert zijn bijdrage hieraan en is verantwoordelijk voor een fijn

speel en leer/werk klimaat. We zien erop toe dat regels, afspraken en omgangsvormen worden nagestreefd. We stimuleren in de positieve zin en proberen ongewenst gedrag om te buigen naar gewenst gedrag, maar grijpen direct in bij het ontstaan van ongewenst gedrag. Ook gaan we met de kinderen in gesprek over normen en waarden en wordt er actief geprobeerd om te voorkomen dat er vooroordelen ontstaan ten opzichte van verschillen tussen kinderen, zoals huidskleur of religieuze achtergrond.

Een belangrijke waarden vinden wij ook dat kinderen elkaar en de omgeving met respect behandelen. Het kind moet leren rekening te houden met andere kinderen en volwassenen en moet tolerant zijn ten opzichte van de ander. Groepsopvang is bij uitstek geschikt om deze waarden over te brengen.

De omgangsregels zijn regelmatig onderwerp van gesprek in de teamvergaderingen. Want we vinden het als team belangrijk om op één lijn te zitten. We spreken af hoe we omgaan met bepaald gedrag, en wat we belangrijk vinden om kinderen te “leren”. Het bespreken van onderwerpen als regels en omgang met elkaar en het ter discussie stellen hiervan, vraagt ook van de pm-ers wederzijds respect, een geven en nemen. Het met elkaar terugkijken naar wat goed maar ook minder goed verloopt, vraagt soms concessies bij het opstellen/aanscherpen van nieuwe regels en afspraken. Dat is niet altijd even gemakkelijk. Collegiale consultatie zorgt wel steeds voor een bewuste aanpak van de kinderen.

De ruimte en waarden en normen

We stimuleren positief en sociaal gedrag. De pm-ers geven hier zelf het goede voorbeeld in en zorgen ervoor dat de buitenruimte en het binnenruimte leefbaar en aangenaam zijn voor iedereen.

De groep en waarden en normen

De groep is bij uitstek geschikt om gangbare waarden en normen aan kinderen over te dragen. In de omgang met elkaar geeft het veel mogelijkheden om gezamenlijk ervaringen, maar ook emoties met elkaar te delen. Zowel positieve als negatieve ervaringen en conflicten kunnen benoemd worden. Spelenderwijs worden de kinderen, hoe jong ze ook zijn, zich bewust van hun eigen rol en verantwoordelijkheid. In de groep is er voldoende ruimte om te oefenen in verschillend sociaal gedrag en de consequenties hiervan.

Activiteiten en waarden en normen

Joepie wil graag uitdrukking geven aan de gangbare waarden en normen zoals deze in Nederland gehanteerd worden. Door in te spelen en te praten over alle dingen die kinderen in hun nabije omgeving meemaken brengen we heel bewust de gangbare waarden en normen heel dicht bij het kind. Dit doen we ook door de wijze waarop we met elkaar omgaan en respect hebben voor ieders eigenheid en achtergrond, rekening houden met elkaar,, samen delen en elkaar helpen. We sluiten ook aan bij gebeurtenissen in het “echte” leven (het gezin) zodat handelingen concreet zichtbaar worden en betekenis krijgen. Hoe jong de kinderen ook zijn.

Spelmateriaal en waarden en normen

Het spelateriaal bij Joepie geeft kinderen alle gelegenheid om in spelvorm vertrouwd te raken met waarden en normen. Het werken in hoeken (verkleed, keuken, winkel) en met verschillende alledaagse spullen, maakt kinderen wegwijs in het alledaagse leven. Zo kunnen ze in spelvorm verschillende rollen oefenen. Onze pm-ers sturen en stimuleren. We maken afspraken hoe we met z’n allen met het spelateriaal omgaan.

2. Joepie Kinderopvang- locatie Mariaschool

Joepie kinderopvang is een BV, waaronder de locaties Dorpstraat (KDV), Hoogakker (PA en KDV), Mariaschool (KDV, BSO en PA) en Hazenkamp (BSO) vallen.

Joepie is een geregistreerde organisatie bij de gemeente 's-Hertogenbosch. Er wordt nauw samengewerkt met de basisscholen in Nuland en Vinkel en vormen een IKC.

Jaarlijks worden we gecontroleerd door de GGD. Deze inspectierapporten publiceren we op onze website www.joepie-kinderdagverblijf.nl.

In Vinkel is het kinderdagverblijf, peuterarrangement en buitenschoolse opvang gevestigd in de Mariaschool, Brugstraat 2, 5382 JV Vinkel.

2.1 Groepen

Alle kinderen worden opgevangen in een vaste stamgroep. Dit is een vaste groep kinderen die met elkaar in een vaste ruimte verblijven die past bij hun leeftijd.

Kinderdagverblijf	
LRK nummer	614645645
Groep(en)	Leeuwttjes
Openingstijden	Maandag t/m vrijdag van 07.30-18.00
Groeps grootte en stamgroep	1 verticale stamgroep in lokaal 2, maximaal 14 kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar.
Peuterarrangement	
LRK nummer	614645645
Groep(en)	Peuterspeelzaal Vinkel
Openingstijden	Tijdens schoolweken (40 weken), maandag t/m donderdag van 08.30-12.30
Groeps grootte en stamgroep	1 horizontale stamgroep in lokaal 1, maximaal 16 kinderen vanaf 24 maanden tot schoolgaande leeftijd.
Voor- en buitenschoolse opvang	
LRK nummer	960873521
Groep(en)	Joepie Club Vinkel
Openingstijden	Maandag t/m vrijdag van 07.30-08.30 en 14.00-18.15. Op studie- en vakantiedagen van 07.30-18.00
Groeps grootte en stamgroepen	Maximaal 44 kinderen in 2 stamgroepen: <ul style="list-style-type: none"> - Kleuters (lokaal 1): In de kleutergroep zitten kinderen in de leeftijd van 4 tot 7 jaar (kleuters). Hier worden maximaal 20 kinderen opgevangen. - Groep 1 (lokaal 3):

In groep 1 zitten kinderen in de leeftijd van 7 t/m 12 jaar (groep 3 t/m 8). Hier worden maximaal 24 kinderen opgevangen.

Joepie Kinderopvang heeft 3 lokalen in een aparte vleugel van de Mariaschool.

- Lokaal 1: Peuterarrangement en Buitenschoolse Opvang voor de kleuters.
- Lokaal 2: Kinderopvang
- Lokaal 3: Buitenschoolse Opvang voor groep 1.
- Speelzaal: Alle groepen mogen hier gebruik van maken

Activiteiten in de stamgroep en vaste pm-ers

Kinderen worden dagelijks opgevangen, verzorgd en begeleid in hun eigen stamgroep. De groepen hebben vaste pm-ers, om de kinderen een veilig en vertrouwd gevoel te geven. Zo kan er een warme en hechte relatie worden opgebouwd.

Activiteiten buiten de groep/verlaten stamgroep

Activiteiten kunnen ook buiten de stamgroep plaats vinden. Zoals een activiteit in een andere groep, buiten op de speelplaats of gymzaal, etc.

Het verlaten van de stamgroep is altijd een vrije keuze van het kind en gaat nooit onder dwang. Ouders geven schriftelijk toestemming voor activiteiten buiten de stamgroep.

We werken ook met een open deurenbeleid. Dit staat in hoofdstuk 9.

Speelzaal en buitenspelen

Alle groepen kunnen ook gebruik maken van de speelzaal. Deze is gesitueerd in dezelfde school. In deze zaal kunnen de ren/bal en sportspelletjes plaatsvinden.

Aan de zij- en achterkant van het gebouw ligt een groot speelplein. De buitenruimte geeft de kinderen de mogelijkheid om lekker te voetballen, fietsen, rennen en balspelen te doen. Er is ook een grote zandbak. Bij mooi weer is er een picknick tafel waaraan de kinderen buiten kunnen knutselen of spelletjes kunnen doen. De kinderen mogen het plein nooit zonder begeleiding verlaten. Er is bij het altijd minimaal 1 pm-er aanwezig.

De kinderen van de buitenschoolse opvang mogen ook gebruik maken van de buitenruimte van de school.

Beroepskindratio (BKR)

Bij het bepalen van de groepsgrootte en de benodigde inzicht van de pm-ers volgen wij de wet- en regelgeving. Wij hanteren de wettelijk vastgelegde beroepskracht-kind ratio (BKR). Op groepsniveau kan er tijdens een activiteit afgeweken worden van de BKR, op locatieniveau klopt de BKR altijd.

Er zijn een aantal momenten per dag wanneer er ook afgeweken kan worden, dit staat vermeld in ons pedagogisch beleid.

Samenvoegen van groepen

Een van de pedagogische uitgangspunten van Joepie is het bieden van emotionele veiligheid aan kinderen. Dit gebeurt onder andere doordat elk kind een eigen stamgroep heeft met vaste pm-ers. Om verschillende redenen, zoals een lagere bezetting, kan het nodig zijn om groepen samen te voegen. Bij het samenvoegen van groepen volgen we altijd de beroepskracht-kind-ratio en is er altijd een vaste pm-er aanwezig. Door de kleinschaligheid zijn alle pm-ers van de andere groep ook bekende en vertrouwde

personen. De groepen worden nooit opgedeeld/gesplitst bij het samenvoegen. Per week wordt het kind in maximaal twee groepen geplaatst. Ouders geven hier schriftelijk toestemming voor.

3. Mentor

Aan ieder nieuw kind wordt direct een mentor toegewezen. De mentor is één van de vaste pedagogisch medewerkers van de groep. Tijdens het toewijzen van de mentor wordt rekening gehouden met de dagen dat het kind en de mentor aanwezig is. De mentor volgt het welbevinden en de ontwikkeling van het kind en bespreekt, indien wenselijk, de ontwikkeling van het kind met ouders. Daarnaast is de mentor het aanspreekpunt bij vragen over de ontwikkeling van het kind. De rol van de mentor staat uitgebreid beschreven in het pedagogisch beleidsplan.

4. Het wennen

Voor het welbevinden en de ontwikkeling van het kind en de groep is het van belang een goede start te maken. Belangrijk is het dat het kind zich veilig voelt en er een vertrouwensrelatie opgebouwd wordt tussen ouders, kind en de pedagogisch medewerkers. Daarom is het wennen belangrijk. Zo kunnen de ouders en het kind vertrouwt worden met de nieuwe situatie en kunnen de pm-ers in spelen op de behoeftes van ouders en vooral van het kind om zo een klimaat te scheppen waarin alle partijen zich thuis en zeker voelen.

Tijdens het wennen kijken wij nooit af van BKR en wennen kan vanaf het moment dat het contract is ingegaan en ondertekend.

Starten op het kinderdagverblijf

Ongeveer een maand voordat het kind geplaatst wordt, wordt samen met ouders een wenaafpraak gepland. In gezamenlijk overleg wordt er besloten hoe een kindje kan wennen. Normaal gesproken wordt een dagdeel aangeboden om te wennen van 9.00 tot 13.00 uur, in overleg met de ouders kan hiervan worden afgeweken. Wanneer het kind voor de eerste keer komt, vindt er een gesprek met de ouders om op een rustige manier kennis met elkaar te maken. Dit gesprek duurt ongeveer 15 minuten, waarna uw kindje bij Joepie blijft en de ouder naar huis gaat.

Starten op het peuterarrangement

Wanneer het kind voor de eerste keer komt, mag één van de ouders een kwartier blijven. Zo kan er rustig kennis gemaakt worden en kan het kind samen met de ouder de groep verkennen. Na een kwartiertje neemt de ouder afscheid en mag het kind de rest van de ochtend blijven.

Starten op de buitenschoolse opvang

Nieuwe kinderen mogen een keertje komen wennen onder BSO tijd. Dit in overleg met de ouders/verzorgers. We maken tijdens het intakegesprek een afspraak over de wennperiode. Normaal gesproken trekken wij voor het wennen op de groep 1 middag uit. Wennen kan tussen 14.00 uur en 17.00 uur.

Als de startdatum in een schoolvakantie valt, kan het wennen ook in dagdeel in de ochtend of middag zijn. Wennen kan pas als het contract is ingegaan en ondertekend.

Heeft het kind meer tijd nodig om te wennen, dan zal dit in overleg met de ouders en pm-ers worden afgestemd.

5. Brengen, afscheid nemen en halen

Er worden vaste breng- en haaltijden gehanteerd, zodat de rest van de dag het dagprogramma gevolgd kan worden zonder dat in de groep het ritme verstoord wordt. Deze momenten zijn er niet alleen om kinderen te brengen en op te halen, maar vormen ook een belangrijk contactmoment met ouders om informatie uit te wisselen over het kind. Er wordt tijdens deze momenten altijd een gesprekje gevoerd met ouders om belangrijke en leuke informatie over het kind uit te wisselen, bijvoorbeeld welke activiteiten het kind heeft ondernomen en/of bijzonderheden van thuis uit. Ook kunnen er eventuele vragen gesteld worden.

Het brengen van het kind is een belangrijk moment. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich welkom voelen! Ieder kind en ouder wordt bij binnenkomst begroet. Voor de rust van de overige kinderen in de groep is het belangrijk dat ouders bij het brengen niet langer blijven als nodig is voor een goede overdracht.

Een kind zal afscheid moeten nemen van de ouders. Vooral jonge kinderen kunnen hier moeite mee hebben. Voor een baby is iemand, die uit het zicht verdwijnt, definitief weg en dat brengt hem in paniek. De pm-er zal met het kind bij het afscheid nemen bij het raam de ouder uitzwaaien, waarna afleiding met een spel of een praatje het kind over het verdriet heen helpt. Het is belangrijk, dat een ouder altijd duidelijk afscheid neemt van het kind, ook al gaat het kind daardoor huilen. Het kind gaat dan niet zoeken. Zo blijft hij vertrouwen houden in zijn ouders en de pm-er. De ouder kan dit proces bespoedigen door het afscheid nemen niet onnodig te rekken.

Het ophalen van de kinderen, door de ouders, kan ook een moeilijk moment zijn. Het kind kan in verwarring raken over zijn eigen gevoelens. Enerzijds voelt het kind blijdschap als het de ouder weer; anderzijds kan het ook boosheid en verdriet voelen en gaan huilen. Daarnaast zijn kinderen ook vaak moe na zo'n dag. De ouders doen er dan goed aan om in zo'n geval even aandacht te geven aan hun kind en na de overdrachtsinformatie met de pm-ers hun vertrek te bespoedigen.

Door vaste breng- en haaltijden te hanteren willen we rust en structuur in de groep hanteren.

Kinderdagverblijf

Kinderen kunnen worden gebracht tussen 07.30 uur en 9.00 uur en vanaf 16.30 uur weer worden opgehaald.

Het is ook mogelijk dat kinderen een halve dag komen. Kinderen kunnen voor een ochtend gebracht worden tussen 7.30 en 9.00 en weer opgehaald worden tussen 12.30 en 13.00. Komen de kinderen alleen de middag, dan kunnen ze gebracht worden tussen 12.30 en 13.00 en opgehaald worden na 16.30.

Als ouders hun kind eerder of later willen brengen/ophalen dan kan dat, maar we vragen aan ouders of ze dit vooraf willen doorgeven. Er wordt dan rekening mee gehouden dat het kind niet net midden in een activiteit zit of dat we een activiteit buitenshuis hebben.

Peuterarrangement

Het peuterarrangement start om 8.30. Alle kinderen nemen plaats in de kring en gezamenlijk wordt de dag gestart. Om 12.30 wordt ochtend afgesloten met een liedje en worden alle kinderen weer opgehaald.

Buitenschoolse opvang

Om 14.00 worden de kinderen door de pm-ers van school opgehaald. Op de BSO zijn twee verschillende contacten: tot 17.00 of tot 18.15. Kinderen met een contact tot 17.00 moeten voor 17.00 opgehaald zijn, de andere kinderen voor 18.15.

Afwezigheid

Wanneer het kind een dag niet komt, horen we dit zo vroeg mogelijk. De pm-ers zijn dan op de hoogte en kunnen dan bijvoorbeeld ook de andere kinderen vertellen dat een kind er die dag niet zal zijn. Ouders kunnen de afwezigheid doorgeven via de ouderlogin of telefonisch contact met ons opnemen. Binnen Joepie bieden wij de mogelijkheid om de afgenomen dagen te ruilen. Hier zitten een aantal voorwaarden aan verbonden, deze zijn te vinden in het ruilbeleid.

Wanneer ouders niet in de gelegenheid zijn om zelf hun kind op te halen, horen wij dit graag. We geven een kind niet zonder toestemming van de ouder aan iemand anders mee.

6. Communicatie met ouders

Een goede samenwerking tussen ouders en pm-ers is belangrijk om de situatie thuis en bij Joepie zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen, zodat Joepie een veilige en vertrouwde plek wordt voor het kind. Daarom vinden wij het heel belangrijk dat er een goede en open manier van communiceren is tussen de ouders en de pm-ers. Elke dag vindt er een overdracht plaats tijdens de haal- en brengmomenten. Wanneer ouders gedurende de dag vragen hebben mogen ze altijd bellen. Mochten er vragen of zorgen zijn over het welbevinden/ontwikkeling, dan is er altijd de mogelijkheid om een gesprek in te plannen om dit door te spreken.

In KOVnet hebben alle kinderen een digitaal schriftje. Hier wordt dagelijks een groepsbericht geplaatst over de activiteiten en gebeurtenissen van de betreffende groep. Alle kinderen tot 1 jaar krijgen bij het kinderdagverblijf ook een persoonlijk papieren schriftje. In dit schriftje wordt gecommuniceerd over slaap- en eetmomenten van de baby. Ook ouders kunnen in het schriftje schrijven over wat het kind thuis heeft meegemaakt.

Joepie heeft een oudercommissie. In de oudercommissie zit een aantal ouders als afgevaardigden die de belangen van alle ouders op de vestiging behartigen. De oudercommissie denkt mee en adviseert over beleidsmatige en praktische zaken. De taken en bevoegdheden van de oudercommissie zijn vastgelegd in het oudercommissiereglement. De oudercommissie komt gemiddeld vier keer per jaar bij elkaar en heeft overleg met de vestigingsmanager.

7. Volgen en signaleren (KIJK) en doorgaande leerlijn

Ieder kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. Om de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen te volgen, observeren de pm-ers dagelijks.

Kinderopvang en peuterarrangement

Alle kinderen worden dagelijks geobserveerd zodat de pm-ers met activiteiten kunnen aansluiten bij de ontwikkeling en belevingswereld van de kinderen. Daarnaast wordt op het kinderdagverblijf en het peuterarrangement periodiek geobserveerd op een systematische en methodische wijze. Joepie werkt met het volgsysteem KIJK.

Er is door de basisschool en de kinderopvang gekozen voor een uniforme volgljst, KIIK, en een zelfde manier van overdragen. Om de doorgaande lijn naar het basisonderwijs te bevorderen en de overgang naar de basisschool te versoepelen, werken we met een warme overdracht naar de basisschool. Het welbevinden wordt doorgesproken met de leerkracht van groep 1 en het KIIK rapport wordt overgedragen. Voordat het rapport naar school gaat, krijgt de ouders het uiteraard eerst zelf.

Om de doorgaande ontwikkelingslijn te bevorderen worden de programma's/thema's en de overdrachten op elkaar afgestemd. Op deze manier proberen wij de overstap naar de basisschool zo makkelijk mogelijk te maken voor het kind. Ook zitten het kinderdagverblijf en het peuterarrangement in hetzelfde gebouw en worden er regelmatig gezamenlijke activiteiten georganiseerd. Dit maakt de overstap eenvoudiger en zo voelt het kind zich veilig en staat eerder open voor nieuwe indrukken.

Binnen Joepie zien we duidelijk het belang van verdere vormgeving aan een doorlopend volgsysteem en een sluitende aanpak 0 - 6 jaar. We zijn partner van Filios op lokaal Onderwijs terrein. We zoeken nauwe samenwerking, overleg en afstemming van aanpak en werkwijze met partners als het basisonderwijs, het consultatiebureau, logopediste en kinderfysiotherapeut en andere organisaties om tot een sluitende aanpak 0 tot 13 jaar te komen. De zorgcoördinator neemt deel aan het ondersteuningsoverleg in samenwerking met de basisschool en de GGD.

8. VVE methode

Kinderdagverblijf/ peuterarrangement

Op het kinderdagverblijf en peuterarrangement wordt gewerkt met een VVE methode, dat wil zeggen dat wij volgens een wettelijk goedgekeurd programma werken aan de **V**oor en **V**roegschoolse **E**ducatie voor alle kinderen. Dit is een totaalprogramma dat de brede ontwikkeling van het kind stimuleert en aansluit bij de belevingswereld van het kind. We werken met het VVE programma Uk en Puk.

Doordat er gewerkt wordt met een VVE-programma, waar de basisschool mee verder gaat, ontstaat er een doorgaande lijn. Het kind wordt zo goed mogelijk voorbereid op het basisonderwijs, met in achtneming van het eigen ontwikkelingsproces, eigen tempo en eigen mogelijkheden. Wij werken samen met de basisschool.

Het is ook mogelijk om kinderen die anderstalig worden opgevoed of kinderen die mogelijke (taal)achterstanden dreigen te krijgen, deel te laten nemen aan een intensief VVE-programma. Deze kinderen komen minimaal 10 uur per week naar het peuterarrangement en krijgen een intensief taalaanbod. De ouders worden hierbij betrokken om een zo optimaal mogelijk resultaat te krijgen. Zij krijgen inzicht in de manier van werken op de kinderopvang en van hen wordt verwacht dat zij ook thuis extra aandacht aan de taalontwikkeling van hun kind besteden. Hierin worden zij ondersteunt door de leidster.

Het doel van dit alles is een kind met een geïndiceerd risico op, in ieder geval, achterstanden in de Nederlandse taal, zoveel aan te bieden, dat ze "gewoon" mee kunnen als ze in de basisschool naar groep 3 gaan. Via een indicatietraject, samen met de GGD en Compas 0-13, wordt gekeken of het kind hiervoor in aanmerking komt.

9. Open deurenbeleid kinderdagverblijf/peuterarrangement

Alle kinderen hebben een vaste stamgroep, vanuit waar wordt gespeeld en gegeten. Hier wordt gezorgd voor rust en veiligheid. Daarnaast geven de pedagogisch medewerkers de kinderen de gelegenheid om hun omgeving buiten de eigen groep te verkennen, om andere kinderen te ontmoeten en hun

belevingswereld te verbreden. Om dit kunnen realiseren werken wij met een zogenaamd 'open deuren beleid' bij het kinderdagverblijf en het peuterarrangement. Hierbij krijgen kinderen structureel de gelegenheid om buiten de eigen groepsruimte met kinderen van de andere groep te spelen.

Het opendeurenbeleid biedt kinderen meer ontdekkingsruimte en keuzemogelijkheden. En het zorgt ervoor dat er meer mogelijkheden ontstaan om specifieke activiteiten te organiseren. Zoals een half uurtje gymnastiek voor alle driejarige of een dagelijkse projectactiviteit voor de kinderen uit beide groepen die dat leuk vinden (bijvoorbeeld het maken en verven van een kasteel). Het zorgt er ook voor dat de 'oudste' kinderen uit de kinderopvanggroep kunnen spelen met hun leeftijdsgenootjes van het peuterarrangement en we ze ontwikkelingsgerichte activiteiten kunnen aanbieden als voorbereiding op de basisschool.

Het opendeurenbeleid is onderdeel van ons dagprogramma, zodat kinderen er op kunnen rekenen en ze weten waar ze aan toe zijn. Alle kinderen worden altijd ontvangen in hun eigen stamgroep en vaste activiteiten zoals eten, slapen, etc. vinden hier ook plaats. Op maandag, dinsdag, woensdag en donderdag kan letterlijk de deur opgezet worden, zodat kinderen ook in de andere ruimte mogen spelen. We zorgen er ten alle tijden voor dat een kind zich emotioneel veilig voelt.

Onderdelen van het opendeuren beleid:

- Ontwikkelingsgerichte activiteiten
- Thema gerichte activiteiten
- Vrij spelen
- Gericht spel

Veiligheid

Een kind kan pas gebruik maken van de uitdaging die wordt geboden, en zich ontwikkelen als deze zich veilig en geborgen voelt. Jonge kinderen hebben behoefte aan structuur, continuïteit en voorspelbaarheid. Daarom vormt de stamgroep de basis bij het werken met open deuren. De stamgroep biedt continuïteit en geborgenheid in relatie met leeftijdsgenootjes, pedagogisch medewerkers en de fysieke omgeving. Het open deuren beleid kan pas plaats vinden wanneer kinderen zich veilig voelen in hun eigen groep. Dan pas durven kinderen andere dingen te gaan ontdekken. Halen en brengen, eten en slapen vinden altijd plaats in hun vaste stamgroep.

Tijdens het open deuren beleid houden de pm-ers, door te observeren, altijd het welzijn van alle kinderen in de gaten. Alle kinderen dienen zich prettig te voelen bij het open deuren beleid. Bij nieuwe, afwachende en rustige kinderen zullen zij altijd extra alert op het welbevinden en deze rustig laten wennen in de nieuwe ruimte.

Uitdaging

Door het open deuren beleid verbreden we het aanbod voor kinderen, krijgen kinderen meer ruimte (letterlijk en figuurlijk) en keuzemogelijkheden.

We verruimen ook de interactievaardigheden met andere kinderen. Kinderen krijgen meer ruimte en mogelijkheden om relaties aan te gaan, ook buiten de stamgroep. Groepjes kinderen met dezelfde interesses/behoefte kunnen samen spelen. De nadruk op samendoen, samenspelen, afstemmen en samenwerken, geeft kinderen de gelegenheid zich te toetsen aan elkaar en van elkaar te leren.

Tijdens het opendeurenbeleid leren kinderen alvast kinderen uit de andere groep kennen. Dit zorgt voor meer herkenning wanneer de kinderen bijvoorbeeld bij elkaar in de klas komen op de basisschool.

Ruimten

Tijdens het open deurenbeleid kan er gebruik gemaakt worden van verschillende ruimten:

- Stamgroep Kinderdagverblijf
- Stamgroep Peuterarrangement
- Gymzaal
- Buitenruimte

Pedagogisch medewerkers

De pm-ers hebben een open en flexibele houding en kijken goed naar de kinderen. Ze zien toe op de fysieke veiligheid van het kind, maar ook op het emotionele welbevinden. Zij gaan dus regelmatig na of de kinderen zich prettig voelen en aan het spelen zijn. De pm-er begeleidt de kinderen, zeker in het begin, letterlijk over de drempel naar de nieuwe speelruimte.

Ze letten er op dat het te allen tijde een veilige omgeving is voor de kinderen. Vaste gezichten, een eigen plek en herkenbare rituelen zijn hierbij van groot belang.

De pm-ers werken intensief samen. Ze overleggen over de verschillende activiteiten, regels en pedagogische aanpak. Daarnaast noteren ze welke activiteiten hebben plaatsgevonden en er wordt onderling gecommuniceerd over hoe het voor het kind is verlopen. Zo wordt er gekeken hoe het was gegaan en of er nog moeilijkheden waren. Dit wordt ook teruggekoppeld naar de ouders, mondeling en/of via het digitale schriftje. Tijdens het teamoverleg zal er een evaluatie plaatsvinden over het open deurenbeleid.

Op elke groep zijn vaste pm-ers aanwezig. Er is altijd één vaste pm-er aanwezig bij de activiteit. In het totaal ziet een kind maximaal 4 pm-ers. Doordat er altijd dezelfde zijn, leert een kind alle pm-ers kennen. Gedurende het opendeurenbeleid zijn de pm-ers die de activiteit organiseren verantwoordelijk voor dat kind.

Pm-ers kunnen er ook voor kiezen om de deuren dicht te houden:

- Als de groep er te onrustig voor is.
- Als er een activiteit wordt gedaan ten behoeve van de eigen groep.
- Als de omstandigheden dit vragen. Dit ter beoordeling van de pm-ers.

Voor wie?

Baby's hebben nog genoeg aan het verkennen van de eigen groepsruimte. Een belangrijke voorwaarde is dat kinderen zich lopend kunnen verplaatsen. Het opendeurenbeleid is daarom in eerste instantie bedoelt voor peuters. Het opendeurenbeleid is een leuke afwisseling van hun dag. Daar voegt een extra aanbod aan georganiseerde activiteiten en de mogelijkheid op meerdere plaatsen te spelen vooral toegevoegde waarde.

Kinderen die niet deelnemen aan de activiteiten mogen spelen in hun eigen ruimte. Één van de vaste pm-ers zal hier toezicht op houden.

Wanneer?

Het open deurenbeleid bestaat uit minimaal één moment per dag. Minimaal 30 minuten in de ochtend. Het is belangrijk dat de kinderen zelf invloed hebben op hun deelname aan het opendeurenbeleid.

Sommige kinderen zijn bijvoorbeeld nog erg verlegen of net nieuw in de groep en willen daarom liever in de eigen groepsruimte spelen. De pm-ers zullen de kinderen stimuleren om deel te nemen, maar ze zullen ze nooit dwingen.

Activiteitsaanbod

Gedurende het opendeurenbeleid worden er door de pm-ers georganiseerde activiteiten aangeboden. Er wordt afgewisseld met activiteiten in grote of kleine groepen, passend bij de behoefte van de kinderen. Elke dag wordt er gekeken naar welke kinderen er aanwezig zijn en welke activiteit past bij de behoeften en mogelijkheden van de kinderen. Tijdens de activiteit zorgen de pm-ers ervoor dat alle kinderen betrokken zijn bij de activiteit. Daarnaast wordt er ook gekeken naar de samenstelling van het groepje kinderen, zodat kinderen van elkaar kunnen leren maar ze niet door elkaar worden belemmerd en de situatie voor alle kinderen is te overzien.

Kinderen worden gestimuleerd om mee te doen met de activiteit, maar wanneer kinderen echt niet willen dan hoeven ze uiteraard niet mee en zal een volgende keer een nieuwe poging gedaan om worden om het kind hiervoor wel te enthousiasmeren.

De activiteiten zijn gericht op verschillende ontwikkelingsgebieden. Hieronder een aantal voorbeelden:

- Thema activiteiten, van bijvoorbeeld uk en puk
- Peutergym in de gymzaal
- Uitstapje naar kinderboerderij/ speeltuin
- Muziek activiteit
- Feestdagen, zoals carnaval, pasen, sinterklaas

Leidster kind ratio

De beroepskracht-kindratio (BKR) op groepsniveau kan tijdens het opendeurenbeleid tijdelijk worden losgelaten, maar het opendeurenbeleid mag nooit gebruikt worden om een niet-kloppende BKR op groepsniveau te compenseren. De BKR op locatieniveau moet kloppen en terug te voeren zijn naar een geldende BKR op groepsniveau.

10. Verzorging

10.1 Dagrhythme

Het dagrhythme bestaat uit verschillende activiteiten zoals leer-, speel-, en verzorgmomenten, zoals spelen, ontdekken, eten, drinken, handen wassen, opruimen. Spontaan spel wordt afgewisseld met activiteiten die de pm-ers aanbieden. Binnen spelen wordt afgewisseld met buiten spelen.

Door het aanbieden van structuur, bieden wij de kinderen zekerheid en een begrip van de tijd. Dit is ook de reden dat wij voor een dagrhythme kiezen. Kinderen weten dan ook dat na alle activiteiten de ouder/verzorger hen weer komt ophalen. De dagindeling is een richtlijn. Het programma wordt afgestemd op de behoeften van de kinderen.

Kinderdagverblijf- de Leeuwthjes

Voor de baby's zijn de eet- en slaaptijden aangepast aan het voedingschema en het slaaprhythme van het kind. Dit geeft de kinderen rust en duidelijkheid gedurende de dag. De kinderen van ongeveer één jaar gaan mee met het vaste ritme van de groep.

Tijdstip	Activiteit
----------	------------

± 7.30-9.00	De kinderen worden opgevangen en spelen vrij tot ongeveer 9 uur. De allerkleinsten worden zo nodig in hun bedje gelegd.
± 9.00	We starten het dagprogramma met een thema gerelateerde activiteit samen met het peuterarrangement
± 10.00-10.30	Aan tafel voor fruit en drinken (water). We zingen liedjes. De kinderen worden verschoond. De kinderen die twee maal slapen, gaan naar bed.
± 10.30-11.30	We gaan binnen of buiten spelen en doen een activiteit met de kinderen. De kleintjes komen uit bed en worden eventueel verschoond. De kinderen die binnen komen gaan naar de wc. en worden zo nodig verschoond. We ruimen samen op en gaan aan tafel.
± 11.30-12.30	Broodmaaltijd met melk. We smeren brood aan tafel. De oudste kinderen mogen zelf hun brood smeren.
± 12.30-14.30	Middagslaapje, de kinderen die 1 x slapen gaan naar bed. De baby's zijn inmiddels weer uit bed en liggen in de box of op een speelkleed. Er vindt een activiteit met deze kinderen plaats.
± 14.30-15.00	De kinderen komen uit bed, worden aangekleed en verschoond. We eten groente zoals komkommer, tomaatjes, mais, erwten, worteltjes of paprika en drinken water. De baby's krijgen weer een fles of fruithapje. We zingen liedjes. De kleintjes en baby's worden verschoond en gaan naar bed.
± 15.00- 16.30	Binnen /buiten spelen. Er vindt een activiteit plaats. De kleintjes en baby's komen uit bed. De kinderen helpen opruimen.
± 16.30-17.00	Kinderen die warm eten bij zich hebben krijgen dit nu. De kinderen die vroeg worden opgehaald worden alvast verschoond.
± 17.00-18.00	De laatste kinderen worden verschoond. De ouders halen nu hun kinderen op. De kinderen spelen zelf of worden door een pm-er beziggehouden met voorlezen of een ander spelletje. Dit is omdat kinderen na een dag op het kinderdagverblijf vaak moe zijn en dan beter rust kunnen vinden. De groepsruimte wordt opgeruimd.

Slapen

Een kind moet voldoende zijn uitgerust om zich prettig te voelen in een groep. Voor baby's wordt ook bij het slapen het ritme van thuis gevolgd. Als kinderen ouder worden proberen wij deze rustmomenten in te passen in het groepsritme. Of en hoe lang de kinderen slapen wordt regelmatig besproken met de ouders. In alle gevallen geldt echter dat wij in geen geval kinderen wakker houden, die op dat moment naar het inzicht van de pm-ers slaap nodig hebben.

Veilig slapen

Baby's worden altijd op hun rug te slapen gelegd in een passende slaapzak, eventueel toegedekt met een kort lakentje of katoenen deken.

In principe bakeren wij geen kinderen in. Niettemin kan het inbakeren bij sommige baby's een gevoel van geborgenheid en rust geven. Waarschijnlijk omdat de beperking van bewegingsvrijheid veel op het verblijf in de baarmoeder lijkt. Soms is het al voldoende om een baby door middel van het iets steviger instoppen van een lakentje over de slaapzak het benodigde geborgen gevoel te geven bij het inslapen. Wij bakeren alleen in als de ouder een officieel inbakerlakentje meegeeft naar het kinderdagverblijf en een schriftelijke verklaring geven.

Sommige baby's kunnen ook niet goed inslapen als zij op de rug in bed worden gelegd. Ouders leggen deze baby's dan thuis toch op de buik en vragen ons dit ook te doen (ook hiervoor is een schriftelijke verklaring van de ouders nodig).

Elk kind heeft per dag een eigen bedje en op de slaapkamers staan babyfoons, zodat de pm-ers kunnen horen wie er slaapt en wie er wakker is.

Peuterarrangement

Tijdstip	Activiteit
± 8.30-08.45	De kinderen worden opgevangen in de kring. De namen worden genoemd, zingen een liedje en vertellen een verhaaltje.
± 08.45-09.30	De kinderen mogen vrij spelen, bij slecht weer gaan we naar de gymzaal en we gaan naar de bibliotheek.
± 10.00-10.30	De kinderen worden verschoond. We gaan aan tafel of in de kring voor fruit en drinken (water). We zingen liedjes, vertellen een verhaaltje, lezen boekjes. De kinderen worden verschoond en gaan naar de wc.
± 10.30-11.30	We gaan binnen of buiten spelen met de kinderen. Afhankelijk van de weersomstandigheden. De kinderen die weer binnen komen gaan naar de wc/verschoond.
±11.30-12.30	Knutselwerkjes worden afgemaakt, er wordt nog een thema gerichte activiteit aangeboden en de ochtend wordt afgesloten.

Buitenschoolse opvang

De voorschoolse opvang begint om 7.30. Kinderen die thuis nog niet ontbeten hebben mogen brood meenemen en dit bij de BSO opeten. Als de zomervakantie gaat gaan de kinderen naar hun klas, waar de kinderen van groep 1 en 2 in de klas worden gebracht, de oudere kinderen lopen vanaf het lokaal binnendoor zelfstandig naar hun eigen klas.

Na schooltijd staat de pm-er in de aula te wachten. Er wordt gewacht tot alle kinderen er zijn. Dan lopen we over de gang naar ons eigen lokaal. De pm-ers hebben niet het overzicht of de kinderen wel al hun spullen meenemen van school, wij kunnen daarom voor zoekgeraakte eigendommen van de kinderen geen verantwoording nemen.

Zodra de kinderen bij de BSO komen, staat er fruit en water klaar. De maaltijden vormen een rustpunt voor de kinderen. Aan tafel eten de kinderen gezamenlijk. De tijd wordt gebruikt om te vertellen hoe de dag was, zoals iets wat zij op school mee hebben gemaakt of gedaan. Ook als er onderwerpen leven bij de kinderen wordt hier aandacht aan besteed zoals bijzondere gebeurtenissen, vakantie, feestdagen, enz.

Na het gezamenlijke eetmoment geven we de kinderen de ruimte om zelf keuzes te maken, onder andere waarmee en met wie ze willen spelen. We zorgen ervoor dat elke dag activiteiten aangeboden wordt, maar kinderen mogen zelf kiezen op ze hieraan deelnemen. De kinderen mogen ook buiten op de speelplaats spelen en kunnen onder begeleiding van de pm-ers naar het naastgelegen grasveld of speeltuin.

Om 16.00 bieden we aan alle kinderen in de vaste stamgroep water en yoghurt aan. Tussen 17.00 en 18.15 worden de meeste kinderen opgehaald of gaan ze (met toestemming van de ouders) zelfstandig naar huis toe. We beginnen met opruimen en materialen waar niet meer mee gespeeld wordt, worden op hun plaats gezet.

Vakantieprogramma

Tijdens de schoolvakanties en ADV dagen zijn kinderen de hele dag welkom bij de buitenschoolse opvang. De BSO is geopend van 07.30 tot 18.00.

In de vakantie organiseren wij allerlei activiteiten die te maken hebben met een bepaald thema. We gaan ook meer uitstapjes maken, zoals naar het bos, de speeltuin, etc. In het programma is altijd voldoende tijd voor de kinderen om vrij te spelen, zodat ze ook fijn met eigen gekozen materiaal en vriendjes kunnen spelen.

Ouders ontvangen vooraf de vakantieperiode een informatiemail waarin het thema en de activiteiten staan beschreven.

Om 9.30 en 14.00 bieden we fruit en water aan de kinderen aan. Om 12.00 serveren wij een broodmaaltijd. Tijdens de broodmaaltijd wordt er bruin brood geserveerd. De kinderen mogen zelf weten welk beleg ze op hun brood doen. Er staan verschillende soorten beleg op tafel. Aan de hand van het thema kan het eten aangepast worden. Ook maken we af en toe tosti's, pizza's of een broodje met knakworst. Naast deze "bijzondere" maaltijden hebben we altijd brood voor de kinderen die het niet lekker vinden. Bij de maaltijd wordt melk of water gedronken. De eet- en drinkmomenten zien we als sociaal en rust moment. De kinderen helpen met het dekken en afruimen van de tafel.

10.2 Uitstapjes

Regelmatig wordt er met de kinderen gewandeld naar de kinderboerderij of een speeltuin in de directe omgeving. Dit biedt kinderen de mogelijkheid om nieuwe ervaringen op te doen. Ze ontdekken dat de

wereld groter is dan het tot nu toe voor hen bekende wereldje. Bij het wandelen wordt altijd gezorgd voor voldoende begeleiding. Tijdens uitstapjes wordt er nooit afgeweken van de BKR. Per uitstapje wordt bekeken hoeveel pm-ers er nodig zijn om de veiligheid van de kinderen te waarborgen, rekening houdend met het kind/leidsterratio/vierogen principe.

10.3 Voeding

In het dagritme zitten vaste momenten om te eten en drinken. Deze momenten vinden altijd plaats in de stamgroep. Het is voor ons een sociaal gebeuren, waarbij iedereen zoveel mogelijk aanwezig is. De maaltijden vormen tevens een rustpunt en er wordt de tijd genomen om te eten en drinken. Wat de kinderen eten en drinken staat bij de diverse tijden van de dagindeling van de groep vermeld. Bij speciale gebeurtenissen geven we wel eens voor de grotere kinderen pannenkoeken, of knakworstjes.

Op het kinderdagverblijf en de buitenschoolse opvang worden alle maaltijden door Joepie verzorgd. Er is een vast aanbod van voedingsmiddelen, zoals fruit, melk, brood, crackers en beleg. Babyflesvoeding en eventueel dieetvoeding moeten ouders zelf meenemen. Het is ook mogelijk om bij Joepie te ontbijten of een warme maaltijd te eten, deze moeten ook zelf worden meegegeven. Bij het peuterarrangement nemen de kinderen zelf fruit mee en wordt gezamenlijk aan tafel gegeten.

We proberen op een positieve, stimulerende manier met eten en drinken om te gaan. We stimuleren de kinderen om te helpen met het dekken van de tafel, zelf hun beleg te kiezen en zelf hun brood te smeren. We dwingen de kinderen niet tot eten. Het samen zijn en zelf doen zijn belangrijke waarden die.

Trakteren

Als kinderen het leuk vinden vieren we de verjaardag van hun kind op het kinderdagverblijf. Het jarige kind staat in het middelpunt en mag trakteren. Er wordt een feestmuts gemaakt en een kaartje opgehangen. Samen met de ouders wordt er een afspraak gemaakt om de verjaardag te vieren. Er wordt gezongen met muziekinstrumentjes, de muts wordt opgezet en er wordt iets lekkers gegeten. Met de ouders wordt over de traktatie overlegd. Als zij willen mogen zij bij dit gezellige half uurtje even blijven. Ons kinderdagverblijf is er in principe niet op tegen zoetigheid uit te delen, mits het beperkt blijft. Géén snoep! Een aantal voorbeelden zijn: fruit, Danoontje of een doosje rozijntjes. Een verjaardag krijgt zo iets heel aparts, want verder geven wij alleen bij uitzondering zoetigheid.

10.4 Rituelen en feesten

Vaste rituelen en feesten bieden houvast aan kinderen, herhaling geeft herkenning, plezier en verbondenheid. Afhankelijk van de leeftijd wijzigen de rituelen en de feesten die gevierd worden. Een aantal feesten waar extra aandacht aan besteed wordt, zijn:

Carnaval

In de dagen voor carnaval mogen de kinderen verkleed komen, er zijn ook voldoende verkleedkleden in de groep aanwezig. Ook de pedagogisch medewerkers zijn verkleed. We maken carnavalsmuziek, houden een modeshow, dansen en knutselen in dat thema. De carnavalsknutsels worden in de ruimte opgehangen.

Sinterklaas

Het Sinterklaasfeest is een Nederlandse traditie die wij natuurlijk niet overslaan. Evengoed zijn wij ons ervan bewust dat een Piet of Sinterklaas voor hele kleine kinderen soms bedreigend kan zijn. Daarom spelen wij verkleedspelletjes met Sint- en Pietenpakjes. De kinderen mogen zich om de beurt verkleeden en met de pakjes spelen. We zingen vanaf het moment dat de officiële intocht is Sinterklaasliedjes, lezen verhaaltjes over dit thema voor en versieren de ruimte met Sint- en Pieten werkjes.

We vieren sinterklaas met de basisschool. Er is voor elk kind een cadeautje en wat lekkers. De Pieten stellen zich terughoudend op, zodat ook de kinderen die een beetje bang zijn het leuk blijven vinden.

Kerstfeest

De kinderen vieren gezamenlijk kerst met de kinderen die er die dag zijn. Er worden kerstliedjes gezongen en kerstmuziek gedraaid. Vanaf half december is er een kerstthema, er wordt voorgelezen en geknutseld in kerstkader.

De ruimtes worden versierd en er worden kerst-verkleedkleden in de verkleeddoos gedaan.

Paasfeest

Er worden in deze periode Paasknutsels gemaakt en ieder kind mag samen met de pedagogisch medewerker een paasmandje maken. Er worden paaseieren gezocht.

11. Baby's op de groep

Een baby is totaal afhankelijk van anderen en groeit binnen vier jaar uit tot een kind met een grote mate van zelfstandigheid. Op welke manier en in welk tempo is per kind afhankelijk. Bij Joepie proberen we de baby hier zo veel mogelijk bij te ondersteunen. De pm-ers kunnen de ontwikkeling positief beïnvloeden en daarom gaan we bewust om met baby's op de groep. Een baby heeft behoefte aan vertrouwde mensen om zich heen, daarom werken met vaste pm-ers op de groep. We hebben veel interactie met baby's. De stem, ogen en het gezicht van de pm-er spelen een belangrijke rol. Ze hebben veel oogcontact en praten veel tegen het kind. We volgen het tempo van de baby en kijken gericht naar wat ze aan het doen zijn en wat ze nodig hebben om zich verder te ontwikkelen.

Bij baby's houden wij zoveel mogelijk het ritme van thuis aan. De pm-er neemt het eet-, slaap- en ontwikkelingsritme van elke baby als uitgangspunt van de verzorging en opvoeding binnen de groep. Dit vraagt om een intensieve samenwerking met de ouders. We vinden daarom een mondelinge overdracht erg belangrijk. Ook maken we gebruik van een schriftje, zodat alles wat van belang is kan worden opgeschreven.

Baby's slapen wanneer zij slaap nodig hebben. De tijden en frequenties kunnen per dag verschillen. De pm-er legt een baby ook in bed als zij ziet dat hij moe is. Baby's mogen zo vaak en zo lang slapen als zij willen.

We voeden de kinderen op schoot. Het kind krijgt dan persoonlijke aandacht en er vindt interactie plaats. Het is mogelijk om op het kinderdagverblijf borstvoeding te geven. Ouders kunnen de borstvoeding meegeven, die wij vanzelfsprekend zorgvuldig volgens de voorschriften verwarmen. Ouders bepalen zelf hoe vaak en hoeveel hun kindje moet drinken.

Als kinderen wat ouder worden proberen wij deze voedingstijden steeds meer aan te passen aan het ritme van de groep. Zo worden de maaltijden meer een gezellige gezamenlijke activiteit en krijgt de dag een duidelijke structuur voor de kinderen.

Ook bij de baby's worden spelletjes en activiteiten gedaan. Spelletjes die de ontwikkeling bevorderen zijn bijvoorbeeld: kiekeboe, liedjes zingen, voorlezen/plaatjes kijken, spelen met zand of water, etc. In de groep is voldoende materiaal beschikbaar om de ontwikkeling te stimuleren. We proberen veel verschillende materialen gericht aan te bieden. Voorbeelden zijn: verschillende soorten materialen bv

hard/zacht/ruw/glad/groot/klein/met/zonder geluid/stof/plastic/hout om de zintuigen te stimuleren, ballen, boekjes, puzzeltjes.

Ook nemen we baby's mee naar buiten om ze te laten voelen aan het gras, zand, etc.

De hechting wordt bevorderd door knuffelen en aanraken. We nemen regelmatig een kind op schoot en knuffelen met de kinderen. Fysieke en emotionele veiligheid zorgt ervoor dat een kind in staat is om relaties aan te gaan en de wereld om zich heen te ontdekken.

Soms nemen we bewust even afstand. De kinderen krijgen dan de ruimte om zelf te bewegen en te ontdekken. De ruimte is zo ingericht dat er op verschillende plekken en hoogtes ontdekkingsmateriaal ligt, zodat kinderen getriggerd worden om te ruimte te ontdekken. We blijven wel altijd in de buurt en moedigen het kind op een afstandje aan om het zelfvertrouwen te vergroten.

12. Grenzen en regels

Wij proberen gewenst gedrag te bereiken door het te stimuleren, door daaraan aandacht te schenken. Het goede gedrag van kinderen wordt gestimuleerd, door hen te prijzen bij positief gedrag. Ongewenst gedrag wordt benoemd en wij proberen dit te voorkomen of om te buigen door grenzen te stellen.

Belonen is dankbaarder dan straffen:

- Een beloning moet in de juiste verhouding staan tot het gedrag.
- Een aai, een knuffel of een vriendelijke opmerking moet gemeend zijn en er moet tijd voor gemaakt worden om hier aandacht aan te besteden.

Straffen is niet leuk voor beide partijen. Straf heeft een negatieve emotie tot gevolg en vestigt extra de aandacht op het ongewenste gedrag. Wij passen bij straffen de volgende principes toe:

- Wij straffen alleen in uiterste noodzaak, een kind wordt eerst twee maal gewaarschuwd dat op een bepaald gedrag straf volgt, stopt het ongewenste gedrag hierna niet dan wordt het kind even apart gezet in de groepsruimte op een stoeltje.
- Wij maken het kind duidelijk, dat zijn gedrag gestraft wordt en niet zijn persoon.
- Er wordt ook aan het kind verteld waarom het apart gezet is.
- Straf heeft een duidelijk begin en eind. Luistert een kind na de straf wel, dan geven we gelijk een complimentje of een aanmoediging.

In al deze gevallen is de communicatie en overdracht met de ouders van groot belang. Zij worden bij de dagelijkse overdracht geïnformeerd over het welbevinden en het dagverloop van hun kind. Indien een kind vaak negatief of afwijkend gedrag vertoont wordt er extra tijd vrijgemaakt om hier met de ouder over te praten. Ouders kunnen ook altijd zelf een gesprek aanvragen als zij extra overleg of informatie over hun kind willen.

13. Achterwachtregeling/ alleen staan.

Indien er slechts één pm-er aanwezig is en de LKR wordt niet overschreden, dan is de achterwachtregeling van toepassing. Deze regeling houdt in dat in geval van calamiteiten er een achterwacht beschikbaar dient te zijn die binnen 15 minuten de kinderopvang kan bereiken. Deze achterwacht is telefonisch bereikbaar tijdens de opvangtijden en kan binnen vijftien minuten aanwezig zijn op de opvanglocatie.

De achterwacht is altijd bereikbaar op 06-51934871